

של מי כף היד המסתורית הזאת?

Posted on 26 בינואר 2023 by שוש להב

תעלת חפיר ענקית בת כ-1,000 שנים וטביעת כף יד מסתורית חצובה בסלע, נחשפו מול חומות ירושלים, במהלך חפירות ארכיאולוגיות של רשות העתיקות ברחוב סולטן סולימאן

Categories: מה חדש?, ראשי

Tag: ירושלים, סולטן סולימאן

קטעים מביצורי חומות ירושלים העתיקה וטביעת כף יד מסתורית חצובה בסלע, נחשפו בחפירות ארכיאולוגיות של רשות העתיקות ברחוב סולטן סולימאן בירושלים. החפירות, שנעשו כהכנה לעבודות תשתית ופיתוח של חברת מוריה לפיתוח ירושלים, חשפו מקטעים מתעלת החפיר העמוקה שהקיפה את העיר במטרה להגן עליה, החל מהמאה ה-10 לספירה, ואולי אף קודם לכן. באחד מהמקטעים נחשפה בקיר התעלה טביעת כף יד חצובה, שפישרה לא ידוע. רחוב סולטן סולימאן, שלאורכו ממוקמים שער שכם ושער הפרחים, עובר בצמוד לחומה הצפונית העתיקה של ירושלים.

זובייר עדאווי, מנהל החפירה מטעם רשות העתיקות, חפר לאחרונה את החפיר שנמצא ממש מתחת לרחוב. לדברי עדאווי: "אנשים לא יודעים, אבל הכביש הסואן הזה עובר על גבי חפיר עצום. למעשה, מדובר בתעלה ענקית, חצובה בסלע, שרוחבה לפחות 10 מ' ועומקה מ-2 עד יותר מ-7 מ' בנקודה העמוקה ביותר. תעלת החפיר מתוארכת ללפני כ-1,000 שנים, החל מהמאה ה-10 לספירה, והיא מקיפה כטבעת את כל העיר העתיקה. תפקידה היה למנוע מאויב

שצר על העיר להתקרב אל החומה ולפרוץ פנימה. אנשים מכירים מסרטים את החפיר ממבצרים וטירות באירופה - שם הוא בד"כ מלא במים. כאן הוא היה יבש, אבל עדין, בשל עומקו ורוחבו, הוא היווה מכשול רציני שהאט את תנועת החיילים".

חומות ירושלים ושעריה המרשימים, אותם אנו רואים היום, נבנו במחצית המאה ה-16 בידי הסולטן התורכי סולימאן הראשון. "החומות שעמדו כאן בימי הביניים, מהמאה ה-10 לספירה, היו חזקות בהרבה, ואף לפני כן הקיף חפיר ענקי את חומות העיר", אומר **ד"ר עמית ראם**, מנהל מרחב ירושלים ברשות העתיקות. "בעידן של קרבות אבירים, חרבות וחיצים ופרשים מסתערים, היו ביצורי ירושלים אימתניים ומשוכללים, והם כללו מספר חומות ואלמנטים שנועדו לעצור את הצבאות הגדולים שהסתערו על העיר", הוא אומר.

במהלך החפירות התגלתה על דופן החפיר, **טביעת יד מסתורית עתיקה וחצובה בסלע**. בשלב זה, החוקרים טרם פענחו את תעלומת החציבה. "איננו יודעים האם טביעת היד נחצבה כמעשה ונדליזם, קונדס משעמום, או - האם היא מסמלת משהו ולמעשה מצביעה לאיזשהו כיוון?" אומרים החוקרים.

לדברי **אלי אסקוידו**, מנהל רשות העתיקות: "רבים חלמו ולחמו על ירושלים. כשעומדים מול הממצאים הארכיאולוגיים הללו, אפשר להבין את גודל האירועים והתהפוכות שהעיר הזו עברה. אפשר לדמיין את המולת הקרב וכמעט להריח את תימרות העשן. אנחנו כמעט כל יום חושפים טפח מההיסטוריה המפוארת של ירושלים, והפעם, אנו עדים להיסטוריה הצבאית העשירה שלה. נעשה כל מאמץ כדי להנגיש ולהציג זאת לציבור".

<https://www.youtube.com/watch?v=CdyG1vU2T5w>

[מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם](https://www.youtube.com/watch?v=CdyG1vU2T5w)